# Älykkyyden aikakausi

5.12.2018

# Älykkyyden aikakausi pakottaa maailman ja liiketoiminnan muuttumaan

Olemme siirtymässä Kondratjevin kuudenteen aaltoon. Venäläinen taloustieteilijä Nikolai Kondratjev kehitti 1920-luvulla teorian pitkistä, talouteen rakenteellisesti kuuluvista sykleistä, aalloista. Hänen mukaansa modernit taloudet muuttuvat 40–60 vuoden aalloissa: kun teknologiset innovaatiot läpäisevät taloudelliset ja sosiaaliset rakenteet, tuottavuus kasvaa tasaisesti ja siitä seuraa taloudellinen nousukausi. Jossakin kohdin uusiin teknologisiin verkostoihin tehdyt investoinnit ja niistä saatu tuotto alkaa pienentyä, mikä johtaa vähitellen taloudelliseen taantumaan luottokysynnän pysähtymisen ja korkotason nollautumisen seurauksena. Uusi teknologia ja talouden parantuneet näkymät käynnistävät kuitenkin ennen pitkää uuden syklin.

ImageLiiketoiminnan näkökulmasta siirtymisessä kuudenteen aaltoon on kysymys toimimisesta maailmassa, joka poikkeaa suuresti teollisuusyhteiskunnan toimintamalleista. Kuudes aalto luo aivan uudet periaatteet, joiden mukaan organisaatiot toimivat. Uutta aikakautta voidaan kutsua älykkyyden aikakaudeksi, jonka viisi toimintaperiaatetta ovat: 1) yhteistyö, 2) avoimuus, 3) jakaminen, 4) integriteetti ja 5) keskinäinen riippuvuus. Nämä toimintamallit ovat keskeisiä kuudennen aallon yhteiskunnassa ja sosiaalisessa murroksessa seuraavien 40 vuoden ajan (Wilenius 2015).

**Kuvio 1.** Älykkyyden aikakauden toimintamallien periaatteet.

Wileniuksen (2015) mukaan älykkyyden aikaudella tarvitaan yrityksiä sellaisille toimialoille, joilla on parhaimmat kasvunäkymät: terveysbisnes (ei sairaanhoitobisnes), uudet materiaalit (kestävä kehitys ja kiertotalous, uudet innovaatiot), uusi energiatuotanto (uusiutuva energia, uudet innovaatiot), digitaaliset sovellukset, koneoppiminen ja tekoäly, sekä vanhusten hoiva ja hoito (uusi terveysteknologia). Näille aloille pitäisi saada enemmän yritystoimintaa ja myös sijoittajia. Lisäksi innovaatioiden uudenlaiset rahoitusmuodot tulisi kyetä hyödyntämään. Lisäksi tarvitaan ymmärrystä älykkyyden aikakauden perusteista.

# Yhteistyö

Yhteistyö voidaan ymmärtää monilla eri tasoilla tapahtuvaksi. Yhä lisääntyvässä määrin edelläkävijäyritykset ottavat kuluttajat mukaan tuote-/palvelukehitykseen. Tällaista kutsutaan kirjallisuudessa käsitteellä co-creation. Kirjallisuudessa esitetään erilaisia prosessimalleja toteuttaa yhteiskehittämistä. Yhteistyötä voidaan tehdä myös yksityisen ja julkisen sektorin sekä kansalaisjärjestöjen välillä, jotta tulevien vuosien väestön ikääntymisen tuomista haasteista selviydytään. Myös erilaiset geopoliittiset ja ilmastopoliittiset kriisit ja niiden ratkaiseminen vaativat laajasti kansainvälistä yhteistyötä ja sopimuksia, joihin sitoudutaan yhdessä rintamassa. Yhteistyö näkyy myös organisaatioiden sisällä. Organisaatioista tulee yhteistyöllä yhä enemmän

itseohjautuvia hierarkioiden ja käskysuhteiden sijaan. Isot organisaatiot pilkkoutuvat pienemmiksi itseohjautuviksi yksiköiksi, jotka kuitenkin toimivat yhteistyössä toistensa kanssa reaaliaikaisesti riippumatta kunkin sijainnista.

# Avoimuus

Kaikilla tasoilla globaalilla, kansallisella ja lokaalilla, toiminnan läpinäkyvyys ja avoimuus lisääntyvät. Mikään ei pysy salassa – ei ainakaan pitkään, ei edes totalitaarisessa järjestelmässä. Myös yritykset lisäävät avoimuutta ja hyödyntävät avoimia innovaatioita oman liiketoimintansa kehittämiseksi.

# Jakaminen

Internet on luonut uudenlaisen jakamisen kulttuurin. Kaikki voivat jakaa niin omia kuin toistenkin asioita globaalisti. Tästä nopeasti kasvava blogosfääri on hyvä esimerkki (blogosfääri, engl. blogosphere eli blogimaailma muodostuu kaikista blogeista ja niiden välisestä vuorovaikutuksesta). Myös yritykset alkavat vähitellen huomata jakamisen edut, vaikkapa erilaisten tutkimusmateriaalien jakamista muiden tutkittavaksi ja edelleen kehitettäväksi. Tulevaisuudessa myös osaamisen jakaminen erilaisilla alustoilla tuo uudenlaisia mahdollisuuksia työllistyä ja työskennellä.

# Integriteetti

Tulevaisuudessa, jossa kaikki on avointa ja perustuu yhteistyöhön, edellytetään rehellisyyttä, korkeaa moraalia ja eettisten arvojen ohjaamaan toimintaa. Erilaiset taloudelliset ja poliittiset skandaalit ovat lisänneet ihmisten epäilyksiä päättäjiä kohtaan. Erilaisten barometrien mukaan ihmisten luottamus sekä poliitikkoihin, suuryrityksiin että viranomaisiin on laskenut viimeisten vuosien aikana merkittävästi. Sosiaalisen median aikakaudella salailu ja valehtelu on huomattavasti vaikeampaa kuin aikaisemmin.

# Keskinäinen riippuvuus

Digitaalisella aikakaudella maailman rajat ovat liudentuneet. Ilmastomuutoksia aiheuttavat tekijätkään eivät tunnista kansallisia sen kummemmin kuin muitakaan rajoja. Olemme mitä suurimmassa määrin keskinäisriippuvia kaikkine toiminemme. Toisaalta edelleen suurin osa maailman väestöstä asuu samassa maassa kuin missä on syntynytkin. Tämä tulee kuitenkin todennäköisesti muuttumaan ilmastonmuutoksen edetessä ja ajaessa ihmisiä pois kotiseudultaan kapenevien elinmahdollisuuksien vuoksi. Lisäksi olemme riippuvaisia maailmataloudesta, halusimmepa sitä tai emme. Kansallisvaltioiden finanssipolitiikan mahdollisuudet ovat kaventuneet nopeasti ja yhä enemmän olemme taloudellisesti riippuvaisia yhä harvempien päätöksistä.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että kun ymmärrämme ja otamme huomioon uuden aikakauden periaatteet, voimme löytää niistä uhkien sijaan myös paljon mahdollisuuksia, vaikka ensisilmäyksellä moni asia näyttäisi

ennemminkin pelottavalta. Tarttumalla mahdollisuuksiin ja suuntaamalla toimintaa niiden mukaisesti, voimme muuttaa tulevaisuutta. Tämä onkin ennakoinnin tarkoitus – kun tiedämme, minkälaisia kehityskulkuja nyt näemme, voimme tarttua niihin ja kääntää kulkua haluttuun suuntaan. Esimerkiksi ilmastonmuutoksen pysäyttämiseksi kaikki mahdolliset toimenpiteet jokaisella toimijatasolla, voi vielä kääntää kehityksen suuntaa tai ainakin hidastaa sitä. Samalla vaikutamme ihmisten mahdollisuuksiin pysyä siellä, missä heidän kotinsa on. Osaamisen jakamisella luodaan uusia innovaatioita asioiden kääntämiseksi parempaan suuntaan. Kansalaisten vaatiessa hallinnolta läpinäkyvyyttä ja luotettavuutta, voidaan vaikuttaa eri yhteiskuntien liittymiseen kansainväliseen yhteistyöhön paremman tulevaisuuden puolesta. Kyse on siis vain siitä, että alamme toimia uuden aikakauden periaatteiden mukaisesti.

Lähde: Wilenius, M. 2015. Tulevaisuuskirja. Metodi seuraavan aikakauden ymmärtämiseen. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Otava.

**Kirsti Sorama**
KTT, yliopettaja
SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri